

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen
 Enhet 12

DOM
 2014-04-22
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 3874-14

SÖKANDE

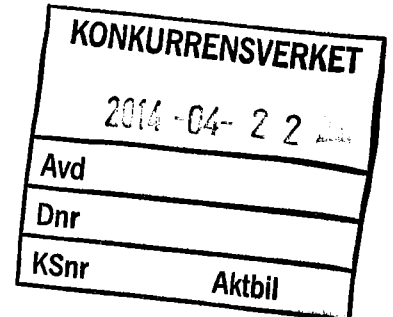
Kallma Kontorsservice, 556641-5773
 Stadshusgången 2
 171 86 Solna

MOTPART

Solna stad
 171 86 Solna

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 458799

Postadress
 115 76 Stockholm

Besöksadress
 Tegeluddsvägen 1

Telefon
 08-561 680 00

E-post:
 forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax
 08-561 680 01

Expeditionstid
 måndag – fredag
 08:00-16:30

BAKGRUND

Solna stad (Solna) genomför en upphandling av internposttjänster (KS/2014:18). Upphandlingen genomförs som en förenklad upphandling. Tilldelningsbeslut fattades den 12 februari 2014. Av beslutet framgår att Kallma Kontorsservices (Kallma) anbud inte har antagits. Istället har ett annat bolags anbud rangordnats högre än Kallmas anbud och antagits.

YRKANDEN M.M.

Kallma ansöker om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) och yrkar i första hand att upphandlingen rättas så att Kallmas anbud antas. I andra hand yrkas att upphandlingen görs om. Till stöd för sin talan har Kallma anfört bl.a. följande. Två anbud har lämnats. Vinnande bolag angav först ett anbudspris på 451 108 kr och Kallma 77 970 kr. Efter förhandling har vinnande bolag reviderat sitt anbudspris till 45 064 kr. Att tillåta en sådan justering av anbudet är inte rimligt. Vinnande bolag har särbehandlats på ett icke acceptabelt sätt. Vinnande bolag har fått möjlighet att lämna ett helt nytt anbud efter det att anbuds-tiden gått ut. Kallma som ursprungligen lagt det lägsta anbudet har lidit skada av det skedda.

Posten har sänkt sitt anbudspris från 451 108 kr till 45 064 kr. Solna måste ha förklarat sin prissättningsmodell för vinnande bolag som därefter gjort sin prissänkning. Solna har i ett epostmeddelande sänt ett beräkningsstöd till vinnande bolag. Genom att beräkningsstödet innehåller värden, angivna av Solna, för de olika positionerna har Solna förtydligat vad man anser att ersättningen bör vara. Vinnande bolag har inte lagt ett anbud utifrån en egen bedömning av omfattning och utförande av tjänsterna. Vinnande bolag har den 12 februari 2014 fått en sammanställning med ett erbjudande om omförhandling vid förändringar på mer än 10

procent av totalbeloppet. Denna möjlighet finns inte reglerad i förfrågningsunderlaget och innebär en väsentlig förändring av förutsättningarna för upphandlingen.

Solnas precisering innebär en volymgaranti trots att punkten 1.3 i förfrågningsunderlaget anger att Solna inte garanterar framtida volymer.

Solna bestrider Kallmas ansökan. Till stöd för sin talan anför Solna bl.a. följande. Solna har inte tillåtit någon av de två anbudsgivarna att komplettera eller förtydliga sitt anbud i strid med gällande lagstiftning. Inga andra uppgifter än pris har varit föremål för förhandling.

Beräkningsmodellen som Kallma hänvisar till skickades till samtliga anbudsgivare. De prisexempel som har angetts i modellen var fiktiva i syfte att exemplifiera, vilket framgår av det mejl som Kallma hänvisat till. Det finns ingen skyldighet att förhandla med samtliga anbudsgivare om alla villkor.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Förfrågningsunderlaget

I förfrågningsunderlaget anges under punkt 1.3 ”Staden garanterar inga framtida volymer.”

Under punkt 7.23 ”Omförhandling” anges bl.a. följande: ”Staden eller Leverantören får påkalla omförhandling av bestämmelserna i ingånget avtal om ändrade förhållanden gör att bestämmelserna väsentligt påverkar de förutsättningar som avtalet bygger på.”

Förvaltningsrättens bedömning

Upphandlande myndigheter ska enligt 1 kap. 9 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har anfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU. Det är den som ansöker om överprövning som på ett klart och tydligt sätt ska ange vilka omständigheter talan grundas på och visa att upphandlande myndighet har agerat i strid med reglerna i LOU. För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs också att sökanden kan visa att han har lidit eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten brutit mot LOU. Rätten kan därvid endast besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Den upphandlande myndigheten får enligt 2 kap. 24 § LOU vid en förenkla upphandling förhandla med en eller flera anbudsgivare. Sådana förhandlingar kan avse alla avtalsvillkor inklusive pris och mindre ändringar och anpassningar av förfrågningsunderlaget. Förhandlingarna får dock inte innebära ändringar av de grundläggande kraven i förfrågningsunderlaget. I 15 kap. 12 § andra stycket LOU anges att myndigheten får begära att en ansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Några bestämmelser som närmare reglerar när förhandlingar, förtydliganden eller kompletteringar får användas eller hur myndigheten då ska förfara finns inte. Det krävs dock att den upphandlande myndigheten inte genom sitt agerande bryter mot de grundläggande upphandlingsprinciperna.

Av vad parterna anfört framgår att Solna efter anbudstidens utgång har skickat ett beräkningsunderlag till både Kallma och vinnande bolag. Med beräkningsunderlaget har följt en uppmaning att viss dag inkomma med nya priser. Förvaltningsrätten finner att detta får ses som ett led i en prisförhandling. Förhandlingen ledde till att lägsta pris i upphandlingen sänktes från 77 970 kr till 45 064 kr varför det får anses ha funnits affärsmässiga skäl att inleda en prisförhandling. Solna har oemotsagd anfört att den givit bägge parter samma möjlighet att delta i prisförhandlingen men att Kallma tackat nej och förklarat sig vara nöjda med sitt anbud. Solnas förfarande synes ha skett vid samma tidpunkt till bägge anbudsgivare och agerandet har därmed inte inneburit någon snedvridning av konkurrensen eller något annat brott mot de grundläggande upphandlingsprinciperna. I det aktuella fallet har vinnande bolag inledningsvis lagt ett bud, långt högre, än Kallma och därmed varit ensam om att ha något att vinna på förhandlingen. Enbart det förhållandet att det finns ett stort spann mellan anbuderna kan inte utgöra en grund för ett antagande om att en prisförhandling skulle strida mot reglerna i LOU och gemenskapsrätten. Något ingripande mot upphandlingsförfarandet på denna grund ska därför inte ske.

Fråga är då om Solnas besked till vinnande bolag om att en möjlighet till omförhandling fanns vid förändringar på mer än 10 procent av totalbeloppet innebar att man frångått förfrågningsunderlaget på ett sådant sätt att upphandlingen måste göras om. Förvaltningsrätten konstaterar att den som tackar nej till att delta i en förhandling riskerar att få mindre information än den part som deltar i förhandlingen utan att enbart detta faktum i sig innebär ett brott mot LOU och de grundläggande upphandlingsprinciperna. Förvaltningsrätten anser inte att Solnas informationsgivning i det här avseendet inneburit ett brott mot någon av de grundläggande upphandlingsprinciperna. Kallmas ansökan om överprövning ska således avslås även på denna grund.

Förvaltningsrätten finner slutligen att Kallma inte har visat att Solna har agerat på ett sätt som strider mot punkten 1.3 i förfrågningsunderlaget. Sammantaget innebär detta således att Kallmas ansökan om överprövning ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1a LOU).

Peter Andréén
Rådman

Föredragande har varit föredraganden Peter Collert.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.